

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Kontrol med Korn og Foderstoffer i Københavns Frihavn i Aaret 1904.

Af *James Høyer*, Inspektør.

Idet Kontrollen hermed fremlægger Beretning om Virksomheden i 1904 skal den udtale, at Aaret i det Store og Hele har været et jævnt, roligt Arbejdsaar, uden særlige Begivenheder indenfor Kontrollens Omraade. Naar undtages, at Majsens særlig i Aarets første Maaneder viste en utilfredsstillende Kvalitet og at Bomuldsfrøkagerne med Hensyn til Skalholdighed og Haardhed gav Anledning til Klager, maa alle andre fremmede Kornsorter og Foderstoffer i det væsentligste siges at være fremkomne i god Kondition.

Majs. Der er af denne Artikel kontrolleret ca. 32,000 Tons, dels fra Nordamerika, dels fra Sortehavet og Donaulandene. Kun en ringe Del var fra La Plata, indført over Hamborg. Særlig den nordamerikanske Majs gav Anledning til Vanskeligheder, idet denne Majs for en Del kom frem i fugtig, tildels varm Kondition. Selv den Majs, som tilsyneladende kom godt frem, viste sig vanskelig at holde under Lagringen. Majsens fra Sortehavet og Donaulandene var derimod god. Enkelte Partier La Plata Majs kom varm an, noget befængt med Krebs. Importen af Majs var betydelig mindre end foregaaende Aar, hvilket selvfølgelig maatte influere paa det Kvantum, som kom

under Kontrol. I 1903 kontrolleredes saaledes ca. 51,000 Tons.

Bomuldsfrøkager. Importen af denne Kage viste en sund Vare, men Kvaliteten kunde gennemgaaende ikke roses, idet Kagerne ganske lignede de senere Aars Produktion, nemlig mørke i Farven, temmelig rige paa Skaller og som Regel meget haarde. Der kunde ganske vist findes smukke, lyse Kager, men det var rene Undtagelser. Naar man nu erindrer, at Landmændene altid forlange lyse, porøse og skalfrie Kager, vil man forstaa, at netop denne Kage, der i saa høj Grad benyttes som Foder, har beredt Kontrollen mange Vanskeligheder. Der kontrolleredes ca. 19,750 Tons imod ca. 27,000 Tons forrige Aar. Importen var ca. 25,000 Tons eller lidt mindre end i 1903.

Af Bomuldsfrøkager, slaaede af Bombay-Frø, importeredes ca. 400 Tons fra England, ligesom en mindre Post, slaaede i Rusland, indkom fra St. Petersburg. Begge disse Kager udviste en ganske smuk, lys Farve og indeholdt kun faa Skaller, men vare temmelig haarde. Med Hensyn til Foderværdien staar særlig Bombay-Kagen ganske sikkert et godt Stykke under den amerikanske Kage.

Bomuldsfrømel har gennemgaaende staaet paa Højde med de foregaaende Aars Leveringer, og da dette Foderstof, ifølge foreliggende Analyser, har et særdeles godt Indhold, der kommer temmelig nær Indholdet af gode, amerikanske Bomuldsfrøkager, maa det nærmest forbause, at Landmændene i forholdsvis ringe Grad benytte det. Rent praktisk set synes det dog at byde flere Fordele i Modsætning til Kagerne; disse ere jo haarde og fremkomme i Sække fra 200 til 280 Pd. pr. Sæk, alt-saa ret uhandelige Sække, med som oftest daarlig Emballage, som giver en Del Spild. Melet derimod, som først og fremmest udelukker Haardhed, kommer i smaa Sække à 100 Pd., let haandterlige og i ren, hel Emballage. Saafremt ikke Landmændene af ganske særlige

Grunde foretrække Kagerne, maa man vel slutte, at Ukjendskab til Bomuldsfrømelet forhindrer en større og mere udbredt Benyttelse. Der er kontrolleret ca. 33,000 Centner imod ca. 42,000 Centner i 1903.

Solsikkekager ere i overvejende Grad importerede fra Sydrusland og der er kontrolleret ca. 145,500 Centner imod ca. 160,000 Centner foregaaende Aar. Naar undtages en enkelt Ladning, som kom frem i endogsaa meget harsk Tilstand, maa Kvaliteten i det hele siges at have været god. Kontrollen har i nogle Tilfælde haft Vanskeligheder, fordi den anerkjendte en Kage, som faldt noget haard og temmelig mørk. Det skal derfor fremhæves her, at paagjældende Kage absolut var en god Kage, som med Hensyn til Indhold stod betydelig over de almindelige lyse Kager, der indeholde langt flere Skaller og altsaa have ringere Foderværdi. Man kan rolig hævde, at en Solsikkekage, som er let at bryde itu, indeholder Skaller i stor Mængde, og foruden at saadanne Kager, som nævnt, have ringere Foderværdi, indeholde de den Fare, at de kunne være meget befængte med Skimmelsvamp. Da Skimmelsvamp ikke, eller dog kun uhyre vanskeligt, kan skjelnes fra Brudstykker af den hvide Solsikkekjerne uden Mikroskopens Hjælp, vil man forstaa, at Kontrollen maa vægre sig ved at anerkjende skalholdige Kager som gode, sunde Varer. Her menes selvfølgelig Kager, som i særlig Grad indeholde Skaller, thi helt undgaa Kager med Skaller, lader sig ikke praktisere alene af den Grund, at Skaller i enkelte Partier kunne være saa findelte, at de daarligt lade sig paavise. Et Parti ostindiske Solsikkekager maatte Kontrollen nægte at kontrollere, da disse i høj Grad indeholdt Skaller og tillige vare noget harske.

Hampefrøkager. Ligesom foregaaende Aar har Importen af disse Kager været forholdsvis ringe. Der blev kontrolleret ca. 6400 Centner imod ca. 960 Centner i 1903. Det var hovedsagelig tynde Kager, og Skimmel-

svamp eller Mug, som Hampefrøkager i højere Grad end andre Oliekager ere udsatte for, fandtes kun ganske undtagelsesvis, saa baade Kvalitet og Kagens Opbevarings-tilstand maa siges at have været god.

Rapskager. Heraf passerede ca. 42,000 Centner Kontrollen imod ca. 17,000 Centner i 1903. Kagerne vare dels franske, dels, og i overvejende Grad, sydrussiske. Kvaliteten var efter den ydre Bedømmelse god, men som sædvanlig kom denne Kage frem med meget Brud til lige stor Gene for Importørerne som for Konsumenterne. Kagen i sig selv er jo meget skør, og en Forandring i dette Forhold kan derfor næppe nogensinde paaregnes.

Jordnødkager. Ligesom Rapskagen fra Rusland giver denne Kage meget Brud. Kontrollen er enkeltvis truffen paa harske Kager samt Kager med mange Haar, men i Almindelighed udviste Jordnødkagen en god Kvalitet. Der blev kontrolleret ca. 18,000 Centner mod ca. 6000 Centner ifjor.

Palmekager. Heraf er kontrolleret ca. 1300 Centner mod ca. 1700 Centner i 1903. Kvaliteten var den kjendte gode Liverpoolkage, som sjælden giver Anledning til Klage af nogen Art.

Hørfrø-, Sesam- og Kokoskager have kun været fremme i mindre Partier og Kontrollen har derfor kun omfattet tilsammen ca. 550 Centner imod ca. 1100 Centner i 1903.

Majskager repræsenteres gennem Kontrollen ved ca. 850 Centner. Denne Kage, som importeres fra Nordamerika, gjør et overordentlig tiltalende Indtryk; den er rent ud sagt appetitlig at se.

Majsgryn. Et lille Parti paa 400 Centner kom under Kontrol, og

Risaffald samt Bibby- og Sesamkagemel er kontrolleret med tilsammen ca. 1100 Centner.

Hvedeklid. Importen heraf omfattede baade engelske, sydrussiske og amerikanske Klid, sidstnævnte Sort dog kun i ringe Mængde. Der kontrolleredes tilsammen ca. 165,300 Centner eller ca. 8300 Tons imod ca. 7300 Tons i 1903. Kvaliteten var gennemgaaende god og sund.

Majs-Glutenfoder er kontrolleret med ca. 3450 Centner mod ca. 5500 Centner i 1903, og af

Hvedemel, amerikansk, blev losset under Kontrollens Tilsyn ca. 6600 Centner.

Kontrol af fremmed Korn har omfattet følgende Sorter:

Hvede, amerikansk, er kontrolleret med ca. 25,000 Centner mod ca. 21,000 Centner i 1903. Der er heller ikke i 1904 fundet Løg i Hveden, som Tilfældet var i 1901. Ligeledes har Brand været i ringere Grad paa viselig end forrige Aar.

Rug fra Rusland. Heraf er kontrolleret ca. 57,000 Centner mod ca. 133,000 Centner i 1903. Kvaliteten har været ganske som foregaaende Aar, sund, men mere eller mindre uren.

Byg, russisk. Kontrollen heraf har omfattet et betydeligt Kvantum, nemlig ca. 380,000 Centner eller ca. 19,000 Tons imod ca. 188,000 Centner eller ca. 9400 Tons i 1903. Ligesom ifjor har denne Kornsort skabt ikke saa faa Vanskeligheder for Kontrollen, dels som Følge af Urenhed og dels fordi Kvalitetsvægten kan falde saa højst forskjellig. Kontrollen finder derfor Anledning til at gjentage, at det saa at sige er ganske umuligt at fremstille paalidelige Gjennemsnitsprøver og i endnu højere

Grad paalidelige Kvalitetsvægte. Saavel Prøven som Kvalitetsvægten er ganske afhængig af Tilfældigheder, og det har vist sig gjentagende Gange, at Byg, som Kontrollen har modtaget enten fra Skib eller fra Pakhus efter forudgaaende, samvittighedsfuld Undersøgelse og Kvalitetsvejning, har mødt Protest ved Ankomsten til vedkommende Modtager, som har fundet Udsættelse baade paa selve Kvaliteten og dennes Vægt. Dette kan følgelig kun forklares ved, at Tilfældigheder gjør sig gjældende ved Udtagelsen af den Prøve, som skal danne Grundlaget saavel for Bedømmelsen som for Kvalitetsvejningen, thi det er jo ganske klart, at indeholder den udtagne Prøve tilfældig megen Urenhed og smaa, lette Topkjærner, saa vil hverken Kvalitet eller dennes Vægt tilfredsstille. Det er derfor meget nødvendigt, at en Prøve, naar denne skal udtages, f. Ex. af en Vognladning, ikke tages øverst i Sækkene, hvor altid Straa, lette Korn og Støv samler sig, men derimod godt nede i Sækkene. Dersom denne nødvendige Regel altid — og af alle — fulgtes, vilde Vanskelighederne ganske sikkert i de fleste Tilfælde udeblive.

Den samlede Kontrol, derunder indbefattet Prøvetagning, udviser i 1904 følgende Varer og Kvantummer:

Majs	63,348,231	Pund,
Havre, dansk	37,072	—
Hvede, fremmed	2,500,342	—
Rug, —	5,671,031	—
Byg —	37,983,668	—
Majs-Glutenfoder	345,135	—
Bomuldsfrøkager	39,498,139	—
Bomuldsfromel	3,262,200	—
Solsikkekager, russiske	14,546,792	—
Rapskager, fremmede	4,204,649	—
Hampefrøkager, russiske	639,335	—
Palmekager, engelske	127,041	—
Jordnødkager, franske	1,779,711	—
Sesamkager	12,000	—
Kokoskager	29,221	—
Hørfrøkager	15,069	—

Majskager	86,036	Pund,
Hvedeklid, fremmede	16,531,501	—
Risaffald	42,335	—
Majsgryn	40,000	—
Hvedemel, amerikansk	663,200	—
Sesamkagemel	60,911	—
Bibbykagemel	7,600	—
Hørfro	10,940	—

Tilsammen . . . 191,442,159 Pund.

Løvrigt henvises til Tabel I, som viser, hvorledes Kontrollen fordeler sig paa Aarets forskjellige Maaneder.

I Aarets Løb er der udfærdiget ialt 7579 Certifikater og Attester og de enkelte Forretningers Antal udgjør 9090, hvilket giver henholdsvis 25 og 30 pr. Dag, naar Aarets Arbejdsdage regnes til 300.

Paa given Foranledning skal Opmærksomheden henledes paa, at Kontrollen, naar den skal modtage Varer efter Prøve, er nødsaget til at tage Hensyn til den Forandring, som en lille Prøve kan undergaa ved at henligge noget forinden den skal benyttes ved Modtagelsen af paagjældende Parti. Dette gjælder i særlig Grad naar det drejer sig om f. Ex. 2de eller beskadiget Korn eller Foderstoffer; det maa staa enhver klart, at en mindre Salgsprøve af saadanne Varer nødvendigvis maa blive renere og i det hele taget bedre ved at besees og gaa gjennem maaske mange Hænder inden den naar dér, hvor den skal benyttes til Sammenligning med Partiet ved dettes Modtagelse, medens selve Partiet som oftest bliver ringere, sjældent bedre, ved at henligge. Der har været Vanskeligheder netop som Følge af en lille Prøves Forandring til det Bedre, og der kan opstaa lignende Vanskeligheder. Derfor har Kontrollen ment det rigtigst nu at fremkomme med disse Bemærkninger.

Den 9. November kunde Kontrollen sammen med Frihavnsselskabet notere 10 Aarsdagen for Kontrollens

Tabel I. Oversigt over kontrollerede Var

1904	Majs	Fremmed Hvede	Fremmed Rug	Sortehavs Byg	Bomuldsfrø-kager	Fremmede Hvedeklid	Diverse fremmed Fodermel	Russiske Solsikke-kager
Januar	3425	462	990	933	5915	1519	»	574
Februar	4181	102	259	2953	3249	667	»	1602
Marts	12271	24	420	1144	4902	2081	»	1037
April	9218	40	1682	2610	1519	1434	»	541
Maj	7040	50	50	5068	762	1888	»	459
Juni	5934	»	22	1780	2522	737	»	1064
Juli	8070	20	652	4089	404	520	»	914
August	4934	»	797	1598	1310	1137	»	382
September . .	2027	»	591	7399	742	1247	»	2225
Oktober	2575	»	168	2978	3447	490	»	1330
November . .	1864	»	30	2123	3944	1555	63	1296
December . . .	1809	1802	10	5309	10782	3257	5	3123
Ialt	63348	2500	5671	37984	39498	16532	68	14547

Ialt 191,442,159 Pud

Tabel II. Oversigt over kontrollerede Varer i Aare

Aar	Majs	Fremmed Hvede	Fremmed Rug	Sortehavs Byg	Amerikansk Hvedemel	Dansk Havre	Amerikanske Bomuldsfrø-kager	Amerikansk Bomuldsfrø-mel	Diverse Fodermel	Majs-Gluten-Foder-Mel og Gryn
1896	2982	»	»	»	»	»	230	»	»	»
1897	76410	»	»	4	»	»	495	»	»	»
1898	37060	138	210	1368	»	»	6692	»	»	»
1899	91302	»	24	516	140	»	13783	275	»	»
1900	74628	35	1611	99	»	100	5419	1048	»	»
1901	50323	3225	2594	5586	»	11	46228	653	23	»
1902	201308	5236	15283	7695	»	»	56703	3916	5	240
1903	101622	2085	13279	18822	1210	»	54061	4203	»	546
1904	63348	2500	5671	37984	663	37	39498	3262	68	385
Ialt	698983	13219	38672	72074	2013	148	223109	13357	96	1171

Ialt 1,231,861,780 Pud

Aaret 1904 (anført i Tusinde Pund).

Fremmede Rapskager	Russiske Hampefrø-kager	Engelske Palmekager	Franske Jordnød-kager	Diverse Foderkager	Majs-Glutenfoder og Gryn	Fremmed Risaffald	Bomuldsfrø-mel	Hørfrø	Dansk Havre	Amerikansk Hvedemel
103	16	14	160	10	3	»	8	»	»	373
83	67	16	4	»	»	»	»	»	»	160
16	90	11	235	5	260	»	297	11	»	20
1725	»	17	199	9	»	4	1	»	»	»
38	»	»	406	1	»	15	25	»	»	»
12	10	20	4	»	»	4	24	»	»	40
238	»	17	456	50	3	»	666	»	»	70
177	»	»	38	»	»	»	68	»	»	»
816	356	20	137	14	35	1	551	»	»	»
42	»	8	125	42	31	5	1172	»	»	»
239	»	4	»	11	27	11	55	»	»	»
716	101	»	16	»	26	3	395	»	37	»
4205	640	127	1780	142	385	43	3262	11	37	663

1,914,421 Centner.

96—1904 (begge Aar inclusive) anført i Tusinde Pund.

Fremmede Rugklid	Fremmede Hvedeklid	Russiske Sol-sikkekager	Fremmede Rapskager	Engelske Palmekager	Russiske Hampefrø-kager	Franske Jordnød-kager	Diverse Foderkager	Fremmede Maltspirer	Fremmed Risaffald	Fremmede Vikker	Rapsfrø	Hørfrø
»	»	90	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	62	67	12	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	1257	269	213	61	»	»	»	»	»	»	»	»
»	2784	649	1354	105	»	»	»	»	»	»	»	»
»	3498	4672	1428	112	»	»	»	»	»	10	»	»
»	3426	11939	1427	185	692	»	»	»	»	»	»	»
80	36463	14943	2349	247	971	5491	91	11	35	»	396	2117
20	14658	16049	1677	171	96	584	115	10	8	»	»	100
»	16532	14547	4205	127	640	1780	142	»	43	»	»	11
100	78680	63225	12665	1008	2399	7855	348	21	86	10	396	2228

12,318,618 Centner.

Oprettelse, idet dennes Virksomhed begyndte samtidig med at Frihavnen aabnedes for Driften. Det var jo oprindelig Meningen, at Kontrollen kun skulde omfatte dansk Korn under den Form, at Landmænd, Kjøbmænd eller andre Indehavere af dansk Korn kunde oplægge samme i Frihavnen under Kontrol og Klassificering saaledes, at de oplagte Partier eller Dele deraf kunde sælges paa de udstedte Certifikater. Denne Form for Kontrollens Virksomhed slog dog, som bekjendt, ikke an, vel nærmest fordi dansk Korn for en stor Del er gaaet ud af Markedet — dels er Exporten saa at sige ganske ophørt og dels bruger Landmanden en større Del af sin Høst til Hjemmefoder, fordi Prisen, der kan naaes for Kornet, ikke staar i passende Forhold til, hvad der maa betales for fremmede Foderstoffer — og Kontrollens Virksomhed gik derefter lidt efter lidt over til at omfatte fremmed Korn og fremmede Foderstoffer.

Med Hensyn til Virksomheden i de forløbne 10 Aar henvises til Tabel II, som viser, at der ialt er passeret Kontrollen:

1,231,861,780 Pund eller 615,931 Tons,

et ganske talende Tal om Kontrollens Arbejde.

Kontrollen skal endnu kun udtale, at Arbejdet fremdeles skal blive udført paa sædvanlige omhyggelige og samvittighedsfulde Maade, men at materielt Ansvar for Uheld, som mulig maatte indtræffe under Kontrollens ret ofte vanskelige Arbejde, ikke kan paalægges Kontrollen.
